

ՄԻԱՄՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ
2024

ՀՈՒՆԻՍ

ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒ
ԵՎ
ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ԹԵՍՏ 7

Խմբի համարը

Նստարանի համարը

Հարգելի՛ դիմորդ

Խորհուրդ ենք տալիս առաջադրանքները կատարել ըստ հերթականության: Ուշադիր կարդա՛ յուրաքանչյուր առաջադրանք: Եթե չի հաջողվում որևէ առաջադրանքի անմիջապես պատասխանել, ժամանակը խնայելու նպատակով կարող ես դրան անդրադառնալ ավելի ուշ:

Թեստ-գրքույկի էջերի դատարկ մասերը կարելի է օգտագործել սևագրության համար:
Ուշադիր եղի՛ր պատասխանների ձևաթուղթը լրացնելիս.

- ընտրովի պատասխանով առաջադրանքներում քո ընտրած տարբերակի համարին համապատասխանող վանդակում դի՛ր X նշանը (միևնույն սյունակի մեկից ավելի վանդակներում ցանկացած նշում կհամարվի սխալ),
- 33-38-րդ և 67-69-րդ առաջադրանքներում՝ յուրաքանչյուր առաջադրանքի համապատասխան համարների տակ, դի՛ր X նշաններ:

Մաղթում ենք հաջողություն:

Ա մակարդակ

1 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերի բաց թողած տեղում է գրվում փակագծերում նշված տառը:

- 1) կոր-նթարդ, որոտ-նդոստ, առ-նթեր, սր-նթաց (ը)
- 2) վար-աբեկել, քողտի-, փա-ցնել, շա-անակ (կ)
- 3) կր-սեր, ճ-քավոր, մթնուլոր-, սփր-նել (տ)
- 4) անն-ք, վեհապան-, փայ-աղ, մա-ուցիկ (ծ)

2 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում *յու* երկհնչյուն կա:

- 1) հ-րասենյակ, հ-սնություն, կապտաթ-ր
- 2) դ-ցազն, աջհամբ-ր, հար-րյակ
- 3) մրջ-ն, անըստզ-տ, ալ-ր
- 4) ար-նարբու, դ-րընթեռնելի, ընկ-զ

3 Ո՞ր շարքում բաղադրյալ հատուկ անվան գրության սխալ *չկա*:

- 1) Բերնոյյան եռանկյունի, Շրի Լանկա, «Հայկական Ավիատիմեր» ընկերություն
- 2) Սարգիս Պիծակ, Միկլուխտ Մակլայ, Մարիանյան իջվածք
- 3) Կարսի թագավորություն, Հայկական լեռնաշխարհ, Վինսենթ Վան Գոգ
- 4) Իսրայելի Պետություն, Մադաքիա Մարգարե, Գողթն գավառ

4 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում *ի* ձայնավորի հնչյունափոխություն կա:

- 1) ճարպկություն, չվացուցակ, մարմնամարզուհի
- 2) կղզեբնակ, ծննդատուն, գրագետ
- 3) տարկետում, փոթորկահույզ, նստակյաց
- 4) կավճափռչի, վրձնահարված, ընչացք

5 Ո՞ր տարբերակում է տառակապակցության թվային արժեքը ճիշտ նշված:

- 1) ՅՉԻԳ-6723
- 2) ՇԿԶ-756
- 3) ՍՂԵ-294
- 4) ԶՅԽԹ-9339

6 Ո՞ր դարձվածքի բացատրությունն է սխալ:

- 1) *գորդյան հանգույցը կտրել* –լուծել դժվարին, խճճված խնդիրը
- 2) *բոլոր կամուրջներն այրել* –հետդարձի ճանապարհ չթողնել
- 3) *Ռուբիկոնն անցնել* –վճռական քայլ կատարել
- 4) *խարիսխ գցել* –սկսված գործը ձախողել

7 Ո՞ր շարքի բառերից *ոչ մեկի* արմատին (արմատներից մեկին) *չի* կարող միանալ տրված վերջածանցը և բառ կազմել առանց երկրորդ ածանցի:

- 1) *-անի* - տեսակավորել, վարչապետ, գեղջուկ
- 2) *-ային* -գիտիտորհուրդ, նրբաջիղ, դիրքավորում
- 3) *-ու* -բնակվարձ, առաստաղ, այցելություն
- 4) *-մունք* -համտեսել, ավարատենչ, անասնակեր

8 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են բարդածանցավոր:

- 1) վարքագիր, հրակայուն, հանքաքար, խորաքնին
- 2) վաթսունհինգ, հուշարձան, աներկբա, թանկարժեք
- 3) սրտմտանք, չարաղետ, դարակազմիկ, գույքահարկ
- 4) հերթագայություն, կայանատեղ, բանտարկյալ, խորհրդատու

9 Ո՞ր նախադասության մեջ փոխաբերական իմաստով գործածված բառ չկա:

- 1) Այդ ճանապարհը, թեև քաղաքի փեշով է անցնում, բայց չի տարբերվում գյուղի մյուս ճանապարհներից:
- 2) Միրհավ կար անտառում, թռավ արնակոլով, երկու փետուր մնաց փափուկ մամուռների վրա:
- 3) Իմ հիշողության մթագնած հորիզոնի վրա ցցվում է դաժան մի պատկեր. դժվարությամբ են ճանաչում դիրքը, կապակցում մարդուն ու շրջապատը:
- 4) Կուսական անտառի օրորուն երգի տակ ազատ թռչկոտող եղնիկի վճիտ հայացքի արտապատկերն է դա:

10 Ո՞ր տարբերակում են ճիշտ նշված այն բառերի համարները, որոնց բոլոր բաղադրիչների քանակները ճիշտ են տրված:

1. թանձրամտորեն = 2 արմատ, 1 ածանց, 1 հոդակապ
 2. պատվարժան = 2 արմատ, 2 ածանց, 1 հոդակապ
 3. արձակագիր = 2 արմատ, 1 ածանց, 1 հոդակապ
 4. կուսակցական = 2 արմատ, 1 ածանց, 1 հոդակապ
 5. տնտեսվարություն = 3 արմատ, 1 ածանց
 6. վերնախավ = 2 արմատ, 1 հոդակապ
- 1) 2, 3, 4
 - 2) 1, 4, 5
 - 3) 1, 2, 3, 5
 - 4) 2, 4, 5, 6

11 Ո՞ր նախադասության մեջ ստկածանցավոր բայ կա:

- 1) Չգիտեմ՝ վերարկուն ինչ արժի, որովհետև մի անգամ գնացի, որ նայեմ, խանութը փակ էր, ցուրտ էր, վազելով հետ եկա:
- 2) Գալով խոհանոց՝ Մեսրոպը մետաղե պահարանից հանեց պետերի համար միայն գործածելի փոքր չափսի պղնձամանը, ընտրեց իր ուզած միսը և սկսեց ճաշ պատրաստել:
- 3) Այխոյին թվաց, թե ինքը ձորից գառիվերով բարձրացել է և ահա գնում է իրենց դուռը:
- 4) Ծառերը չէին ճոճվում, ցողունները չէին շարժվում, ծաղիկները բացվել էին, արևի տակ ամեն ինչ փայլում ու շողշողում էր ակնախտիկ լույսով:

12 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են մակբայներ:

- 1) անմիջապես, բացեիքաց, օրեցօր
- 2) հազիվհազ, խստիվ, եռյակ
- 3) մոտակա, մշտապես, հիմնովին
- 4) նորից, այնպես, դիտմամբ

13 Ո՞ր նախադասության մեջ ներկա ժամանակի բայածև չկա:

- 1) Այդ մարդը Արարատ լեռան գագաթը տեսնելուն պես ուրախության նշաններ է ցույց տալիս:
- 2) Ահա ծովից դուրս գալով՝ Թեոփսը մտավ քարանձավ, և հենց այդտեղ Պելևսը խոյացավ նրա վրա:
- 3) Նա գիտի, որ ինքը բարձրանալու է այն լեռան գլուխը և տեսնելու է իր ցնորքի աշխարհը:
- 4) Իմ երգերի ձայնից, իմ երգերի էլ չեն զարթնում քնած երգերը քո:

14 Ո՞ր շարքում են ճիշտ նշված բոլոր այն բառերի համարները, որոնց հոգնակին կազմվում է *-ներ* վերջավորությամբ:

1. խորագիր, 2. սպա, 3. ոտնաձայն, 4. հարթաչափ, 5. ծովախույզ, 6. հեռախոս, 7. դեղատուն, 8. տոնածառ, 9. հրաբուխ

- 1) 2, 3, 4, 7, 8
- 2) 1, 2, 3, 7, 8
- 3) 2, 4, 5, 6, 9
- 4) 1, 4, 5, 7, 9

15 Ո՞ր նախադասության մեջ հարաբերական դերանուն չկա:

- 1) Այդ մարդիկ, որոնք աշխարհի չորս ծագերից եկել հավաքվել էին, պիտի հետևեին ցլամարտին:
- 2) Պետք էր Կամսարյանի տեղը լինել՝ հասկանալու համար՝ ինչպիսի տանջանքի ու նահատակության ժամեր էին դրանք:
- 3) Նա արագ մոտեցավ այն սենյակին, որտեղ քնած էին տանտերն ու նրա երիտասարդ կինը:
- 4) Ոչ ոք չի ասում այն, ինչ մտածում է, բայց ամեն ոք խոսում է ազնվությունից:

16 Ո՞ր նախադասության մեջ կոչական չկա:

- 1) Եվ մի՞թե այդ վշտիդ համար Չեմ սիրում քեզ այդպես քնքուշ Եվ խոնարհվում քեզ պես համառ, Օ՛, հայրենի՛ք՝ դառն ու անուշ:
- 2) Լա՛ց վերջին լացդ, սի՛րտ իմ մենավոր:
- 3) Եթե չեք իջել թեկուզ մի ժամ, Խաղաղ չեք անջել թեկուզ մի ժամ Իշխանասարիս վրաններում, Չվո՛ղ թռչուններ, ձեզ չեմ ներում:
- 4) Գնում եմ ես մի մութ աշխարհ, հեռու երկիր, էլ չեմ գալու, Բարի՛ հիշեք ինձ ձեր սրտում, մնա՛ք բարով, մնա՛ք բարով:

17 Ո՞ր նախադասության մեջ ստորակետ պիտի դրվի (նախադասությունները կետադրված չեն):

- 1) Անտառների դողանջներն ասես անդորրություն են սփռում հուռքի դաշտերի վրա և խառնվում սարերի մշուշին:
- 2) Բարձրացավ արևը և բարի ժպտաց աշխարհին իր ոսկեգօծ շողերով ողողելով կիրճի արևահայաց լանջերը:
- 3) Չմեռը նստում էր բուխարու մոտ և չոր փայտը դարսելով կողքին փայտերը մեկ-մեկ գցում էր կրակի մեջ պատմություններ անելով շահի ժամանակից:
- 4) Վերջապես դուռը բացվեց երեխան մո՞ղավանջի տեսիլքից սթափված ըմբռնյալ մոր ներկայությունը:

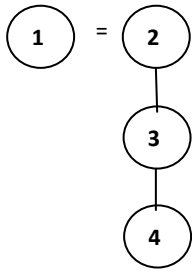
18 Տրված պարզ (դերբայական դարձվածով) նախադասություններից ո՞րն է սխալ փոխակերպված բարդի:

- 1) *Թռուցիկը պատմում էր դեկավարներից մեկի՝ Թիֆլիսում ինքնասպան լինելու մասին:*
Թռուցիկը պատմում էր այն մասին, որ դեկավարներից մեկը Թիֆլիսում ինքնասպան է եղել:
- 2) *Որքա՛ն լավ է մարդկանց՝ քեզ վստահելը:*
Որքա՛ն լավ է, երբ մարդիկ քեզ վստահում են:
- 3) *Այդ կենսախիճնդ մարդու մեջ գնահատելի էր երբեք խրատներ չտալը:*
Այդ կենսախիճնդ մարդու մեջ գնահատելին այն էր, որ երբեք խրատներ չէր տալիս:
- 4) *Մեծահամբավ ցլամարտիկի տապալվելուն պես կրկեսի անտարբեր ավազը կիմի նրա արյունը:*
Մեծահամբավ ցլամարտիկը տապալվի թե չէ, կրկեսի անտարբեր ավազը կիմի նրա արյունը:

19 Ո՞ր տարբերակում է ստորադաս նախադասությունը ժամանակի պարագա:

- 1) Ամեն առավոտ, երբ բոլորս դեռ քնած էինք լինում, պապս ոտքի վրա էր:
- 2) Բերդի պարիսպներին հասան թե չէ, առաջին ձիավորը կանգ առավ:
- 3) Տղաները գյուղ վերադարձան այն գիշերը, երբ իրենց ուտելիքի պաշարը վերջացել էր:
- 4) Կային ժամանակներ, երբ հայ ժողովուրդը պայքարում էր հանուն մի պատանուի հողի:

20 Ո՞ր նախադասությունն է համապատասխանում տրված գծապատկերին:



- 1) Այդ միջոցին, երբ դուք մտնում եք խաղատուն, օրենքը նախ և առաջ ձեզնից խլում է ձեր գլխարկը, որպեսզի դուք հարգալից կեցվածք ընդունեք նրանց առջև, ովքեր խաղի մեջ խլելու են ձեր գումարը:
- 2) Օրիորդը մի քանի անգամ բարձրացրել էր վարագույրները՝ ժայռերից վերև ելնող ծխի մի սյուն տեսնելու, բայց թվում էր, թե մառախուղը թույլ էր առ թույլ նոր երանգներ է ստանում, որոնց մեջ նրա երևակայությունը վատ նախագուշակումներ նշմարեց:
- 3) Մի՞թե կրոնական որևէ հույզ, հոգածության որևէ նշույլ չկա այդ վերաբերմունքի մեջ, որ շռայլվում է սիրած էակի նկատմամբ, որը դեռ չի կարող այն գնահատել:
- 4) Այդ նշանավոր տարվա հոկտեմբեր ամսվա վերջին Պալե-Ռոյալ մտավ մի երիտասարդ ճիշտ այն թույլին, երբ խաղատները բացվում էին՝ համաձայն այն օրենքի, որ պաշտպանում է անխուսափելի դարձած կիրքը:

21 Ո՞ր տարբերակը տեղադրելու դեպքում քերականորեն և տրամաբանորեն ճիշտ նախադասություն կստացվի:

Երբ ուշ գիշերին ծխից մթնած սրահում նախագահը քվեարկության դրեց նոր գյուղատեղ փոխադրվելու հարցը, ճրագի թույլ լույսի տակ բարձր մեկնած ձեռքերի հետևում մի պահ չերևացին փափախները.

- 1) մինչդեռ ճրագի հետ վաղվա հույսը ջերմություն էր սփռել սրահում:
- 2) որոնք ուրախ աղմուկով դուրս եկան:
- 3) որովհետև ճրագը թարթում էր լույսի հետ և տաքություն տալիս:
- 4) թվաց, թե հսկա մի մարմին բյուր ձեռքեր է պարզել դեպի սևացած առաստաղը:

22 Ուղղակի խոսքի փոխակերպումներից որո՞ւմ սխալ չկա:

- 1) - *Քեզ ձի կնստեցնեմ, ես ու դու ձիով կզնանք կայարան, հայրիկին կայարանից կբերենք,- ասաց մեծ եղբայրը:*
Մեծ եղբայրն ասաց, որ նրան ձի կնստեցնի, իրենք ձիով կզնան կայարան, հայրիկին կայարանից կբերեն:
- 2) - *Դրանք ձմեռվա համար չե՞ն,- նայելով իրեն մեկնված կոշիկներին՝ զարմացած հարցրեց տղան:*
Նայելով իրեն մեկնված կոշիկներին՝ տղան զարմացած հարցրեց, թե դրանք արդյոք ձմեռվա համար չեն:
- 3) - *Քո գործն է,- ասաց տղան փոքրիկ երեխային,- ուտում ես՝ կե՛ր, բայց հետո չասես, թե փողոց ցավում է:*
Տղան փոքրիկ երեխային ասաց, որ նրա գործն է, ուտում է՝ թող ուտի, բայց հետո թող չասի, թե փոքր ցավում է:
- 4) - *Չատիկ եմ ուզում,- լացակումած ասաց երեխան եղբորը,- խնդրում եմ, ինձ համար մի զատիկ գտի՛ր:*
Երեխան լացակումած ասաց, որ զատիկ է ուզում, և խնդրեց եղբորը, որ իր համար մի զատիկ գտնի:

23 Նախադասությունները նշող թվերի դասավորության ո՞ր տարբերակն է համապատասխանում տեքստի տրամաբանական և քերականական ճիշտ կառուցվածքին:

1. Բայց դեռ երկար ճանապարհ կար անցնելու կառուչուկի և ծծմբափոշու խառնուրդից ջերմության ու ցրտի նկատմամբ չեզոք նյութ ստանալու համար, որպեսզի կաշվե կոշիկների համեմատ կառուչուկե ոտնամանները առավելություն ունենային:
2. Պերուի հնդկացիներն այդ զանգվածից երկարաճիտ կոշիկների նմանվող բաներ էին ծեփում և հագնում անձրևների ժամանակ:
3. Արտաքուստ ոչնչով աչքի չընկնող ծառ է Հարավային Ամերիկայի արևադարձային անտառներում աճող հևեան, որի կեղևի կտրվածքներից թանձր խեժ է հոսում:
4. Երկար ժամանակ միայն կաշվե կոշիկներ հագնող և մշտապես անձրևներից նեղվող եվրոպացիները, առաջին անգամ հայտնվելով Պերուում, իրենց հետ տուն տարան հևեայի պնդացած հյութը՝ տեղացիների ասած կառուչուկը, որին տրվեց նոր անուն՝ «գումիինաստիկ»:

- 1) 3, 1, 4, 2
- 2) 4, 2, 1, 3
- 3) 3, 2, 4, 1
- 4) 4, 3, 1, 2

24 **Գործառնական ո՞ր ոճով է շարադրված տրված հատվածը:**

Մեր հրետանին կանգնել էր Մեծամոր բլրի տակ, և նրան չէին օգնում ո՛չ հին մագաղաթները, ո՛չ հիքրտսները, ո՛չ էլ Երկիրը գնդած գիտնականները: Եվ աղերսում էին գեթ Արարատյան հանրապետություն, հովտի զոնե կեսը: Ամբողջ օրը մեր հրետանին քանդուքարափ էր անում մեր Սարդարապատը, սպա տղերքը լծվեցին և եզան պես առանց ձայնի արտասպելով՝ թնդանոթները թիզ առ թիզ քաշեցին Արագածն ի վեր՝ Ապարան: Հետո թշնամին գովել էր, թե այդ հայերը կարծես թե տղամարդ են. կռվում են:

- 1) առօրյա-խոսակցական
- 2) գեղարվեստական
- 3) գիտական
- 4) պաշտոնական

25 **Ա. Բակունցի ո՞ր ստեղծագործությունից է տրված հատվածը:**

«Մեկ էլ դեմքը մոտենում էր, կանգնում էր աչքիս առաջ, և ես ճզնում էի իմանալու՝ ժպտա՞ց աղջիկը, երբ ետ նայեցի, թե՞ միայն ինձ թվաց»:

- 1) «Ալպիական մանուշակ»
- 2) «Միրհավ»
- 3) «Խոնարհ աղջիկը»
- 4) «Սպիտակ ձին»

26 **Գ. Դեմիրճյանի «Վարդանանք» պատմավեպում նշվածներից ո՞վ է հրաժարվում մասնակցել Հազկերտի հրովարտակի պատասխան նամակի համար Արտաշատի վանքում հայ աշխարհիկ և հոգևոր այրերի ժողովին:**

- 1) Մովսես Խորենացին
- 2) Սրվանձտյա Գարեգինը
- 3) Վասակ Սյունին
- 4) Վարդան Մամիկոնյանը

27 **«Սասնա ծռեր» էպոսում («Սասունցի Դավիթ» համահավաք բնագիր) ո՞ւմ գերեզմանին է Բաղդադում այցելում Փոքր Սիերը:**

- 1) Քեռի Թորոսի
- 2) Չենով Հովանի
- 3) Գագիկ թագավորի
- 4) Բաղդասարի

28 **Ե. Չարենցի ո՞ր ստեղծագործությունից է տրված հատվածը:**

*...Եվ հավատացինք, հարբած ու գինով,
Որ դու կաս՝ հզոր, մարմնացում Ուժի՛ –
Իսկ նրանք եկան՝ արյունով, հրով
Մեր երկիրը հին դարձրին փոշի...*

- 1) «Անվերնագիր»
- 2) «Մահվան տեսիլ»
- 3) «Վահագն»
- 4) «Դանթեական առասպել»

29 **Գ. Չոհրապի ո՞ր հերոսի մասին է տրված խոսքը.**

«Կը բավեր, որ իր ճարտարության փորձը տար ամենեն անմատչելի կարծված տուները կողոպտելով, ու հոժարությամբ ետ պիտի տար գողոնը, թե որ բռնվելու վախը չըլլար»:

- 1) Չաբուղոնի
- 2) Հուսեփի
- 3) Սահակի
- 4) Մարտիրոսի

30 **Ո՞ր տողով է ավարտվում Մ. Մեծարենցի «Աքապիաներու շուքին տակ» բանաստեղծությունը:**

- 1) Ծաղիկներեն հովը թերթեր կը թափե
- 2) Նըվագն անոր կը հեծեծե հեշտական
- 3) Ծաղիկներեն հուշիկ թերթեր կը թափե
- 4) Ի՛նչ հեշտին է մըթնշաղն այս սատափե

31 **Ո՞ր բառն է բաց թողած:**

*Եղեգնյա գրչով վրեժ երգեցի.
Ընդ եղեգան փողելաներ:*

- 1) բո՛ց
- 2) ո՛ղբ
- 3) լո՛ւյս
- 4) սի՛րտս

32 **Հ. Թումանյանի «Թմկաբերդի առումը» պոեմի սյուժեի վերաբերյալ մտքերից որո՞ւմ սխալ կա:**

- 1) Թմկա տիրուհին հարբեցնում է Թաթուլին և նրա հաղթական գորքին ու թշնամու առաջ բացում բերդի դռները:
- 2) Շահի ուղարկած պատվիրակները մեծամեծ ընծաներով կարողանում են համոզել Թմկա տիրուհուն դառնալ Շահի կինը:
- 3) Նաղիր Շահը բազմիցս փորձել էր գրավել Թմկաբերդը, բայց կռիվը միշտ ավարտվել էր Թաթուլի հաղթանակով:
- 4) Կռվի դաշտում Շահին խորհուրդ են տալիս, որ փորձի տիրել Թմկա տիրուհու սրտին, և այդ դեպքում Թաթուլը անգոր կլինի նրա առաջ:

33 **Ո՞ր բառերում մեկից ավելի հնչյունափոխություն կա:**

1. աշխուժանալ, 2. ատենադպիր, 3. մարդկայնորեն, 4. հավիտենական, 5. սննդարար, 6. արնանման, 7. միջնակարգ, 8. թռչուն

34 **Ո՞ր բառերն են հոդակապով:**

1. շնորհակալ, 2. ուղեկցորդ, 3. վրիժառու, 4. ձայներիզ, 5. փառամոլ, 6. հպատակ, 7. բարեգութ, 8. անարգանք

35 Ո՞ր նախադասություններում ընդգծվածը շաղկապ չէ (նախադասությունները կետադրված չեն):

1. **Մինչ** սողունը փախչում էր երիտասարդից վերջինս հետապնդում էր նրան:
2. **Նախքան** պատանու հարցին պատասխանելը նա ուղեպայուսակից հանեց զանազան ուտեստներ:
3. **Քանի դեռ** ճրագը վառվում էր երրորդ մարդը աչքերը լաթով կապած նստած էր սենյակում:
4. **Հենց** ինձ էիր ուզում բոլորի առաջ նկատողության արժանացնել:
5. Այսօր ժամանակ չենք ծախսելու խնդրի լուծման **ալլ** տարբերակների քննարկման վրա:

36 Նախադասության մեջ գործածված բառերից որո՞նց ձևաբանական վերլուծության մեջ սխալ կա:

Մարգարիտան դադարել էր տեսնել, թե ինչ է կատարվում դռնապանի սենյակի խորքում, բայց իրեն հասնող աղմուկը ոչ մի լավ բանի մասին չէր խոսում:

1. **իրեն** – անձնական դերանուն, սեռական հոլով
2. **տեսնել** – կանոնավոր բայ, սոսկածանցավոր
3. **հասնող** – ենթակայական դերբայ, ներգործական սեռ
4. **մասին** – կապ, հետադրություն
5. **դադարել** – վաղակատար ձևաբայ
6. **խորքում** – գոյական, ներգոյական հոլով

37 Ո՞ր նախադասություններում միջոցի անուղղակի խնդիր կա:

1. Թուխ, փարթամ մագերով բարձրահասակ մի տղամարդ էր Լևոնը:
2. Ճապոնացիները հնուց ի վեր իրենց բոլոր տոները դիմավորում են մեծ շուքով:
3. Չինացիները տոնական սեղանը զարդարում են կարճ կտրած նարգիզներով:
4. Ես եկել եմ այն վերջնական եզրակացությանը, որ մարդիկ հիանում են իրենց չունեցած հատկություններով:
5. Բոլոր երկրներում մարդիկ սիրով են դիմավորում Նոր տարվա գալուստը:
6. Մշո դաշտը պատված էր թանձր մառախուղով:

38 Ո՞ր նախադասություններում կետադրական որևէ նշան պիտի դրվի:

1. 1242 թվականի ապրիլի հինգին Չուդ լճի սառույցների վրա տեղի ունեցավ պատմության անիվը շրջող ճակատամարտ:
2. Քանի դեռ այդ երամակում այդ նարնջագույն հովատակն էր ուրիշ ձի սիրտ չէր անի երևալ երամակի մոտերքը:
3. Երկրագնդի վրա ապրող մեծաթիվ թե փոքրաթիվ բոլոր ժողովուրդների թիվը հասնում է մոտ երկու հազարի:
4. Հզոր աստղադիտակները գիտնականներին տիեզերքի խորքը թափանցելու և երկնային մարմինների ճառագայթումը ուսումնասիրելու հնարավորություն են տալիս:
5. Գառնու տաճարի կողքին պահպանվել է բաղնիքի տասնհինգ գույնի բնական քարերից պատրաստված խճանկարով հատակը:

39 Տրված բառաշարքում քանի՞սն են *ուտել* բառի բառաձևեր:

ուտելի, կերել եմ, չկերա, ուտում էին, կուտեր, կերե՛ք, ուտենք, կերակուր

40 **Տրված բառերից քանիստ՞ում է գաղտնավանկի ը-ն սխալ տեղադրված (տվյալ տեղում գաղտնավանկ չկա):**

ձեռն(ը)տու, շր(ը)խկոց, գտ(ը)նվել, լուս(ը)նկա, քն(ը)նել, խնդ(ը)րանք, խճ(ը)ճվել

41 **Բառագույգերից քանի՞սն են կազմված հոմանիշներից:**

հունցել-շաղախել, զանազանել-տարբերել, գերդաստան-ընտանիք, կատակաբան-զվարճախոս, թեզանիք-մանյակ, ընչաքաղց-ագահ, ընձյուղել-ծլարձակել, սանձահարել-զսպել

42 **Ընդգծվածներից քանի՞սն են բայական անդամի լրացում:**

Նոր միջավայրը թեև ձանձրալի, բայց հետաքրքիր էր ինձ համար: **Օրը յոթ ժամ** արտագրելով իմ իշխանավորների ստեղծագործությունները՝ **քնավ** չէի մտածում, որ իմ միտքն ու զգացումները **օր օրի** բթանում են: Ես մի անձանոթ մեքենայի չնչին մասնիկներից մեկն էի: **Ինչ** էր անում այդ մեքենան՝ բոլորովին չէի հետաքրքրվում: Ինձ համար ծիծաղելի էր այն լրջությունը, որով իմ **պաշտոնակիցները** կատարում էին իրենց **գործը**՝ մտազբաղ **ընթերով** վազվզելով մի սեղանից մյուսը:

43 **Նախադասություններից քանիստ՞ում պատճառի պարագա կա:**

- Ինչո՞ւ չես խոսում, ինչո՞ւ չես նայում, Դու իմ գերեզմանն ինչո՞ւ ես խլում:
- Ասում են, թե էն Փարվանա Ջահիլներն են սիրավառ, Շտապելուց թև են առել, Դարձել թեթև թիթեռներ:
- Ի՞նչը կհաղթի կյանքում հերոսին, Թե չլինեն կինն ու զինին:
- Ես քեզնից դառնացած հեռացա, Ես քեզնից հեռացա ու լացի:
- Աչքդ միշտ կուշտ կմնա, Հոգիդ՝ գոհ քեզ հասած քչից:

44 **Պնդումներից քանի՞սն են սխալ:**

- Արևմտահայերենում թե՛ անձնանիշ, թե՛ իրանիշ գոյականներով արտահայտված ուղիղ խնդիրը դրվում է բառի ուղիղ ձևով:
- Հայոց լեզվի գրավոր շրջանը ունեցել է զարգացման 4 փուլ՝ գրաբար, միջին հայերեն, արևմտահայերեն, արևելահայերեն:
- Խ. Աբովյանի «Վերք Հայաստանի» վեպը լույս տեսնելուց հետո գրաբարը վերջնականապես դադարում է գործածվելուց:
- Հայերենը հնդեվրոպական լեզվաընտանիքի լեզու է:
- Գրաբարում բայի ներկա ժամանակի կազմությանը բնորոշ է **կու** եղանակիչը:

45 **Տրված 6 պնդումներից յուրաքանչյուրի համար ընտրել *ճիշտ է, Միսալ է, Չգիտեմ* տարբերակներից որևէ մեկը:**

1. Ի տարբերություն վերջածանցների՝ վերջավորություններով նոր բառ չի կազմվում:
2. Բառը չի կարող սկսվել իրար հաջորդող երկու նախածանցներով:
3. Ածանցավոր բառերն ունենում են միայն մեկ արմատ և միայն մեկ ածանց:
4. Բառը կոչվում է բարդ, եթե ունի մեկից ավելի արմատ և ոչ մի ածանց:
5. Ածանցավոր բառի կազմում չի կարող լինել անկախ գործածություն չունեցող արմատ:
6. Վերջածանցները միշտ լինում են բառի վերջում:

Բ մակարդակ

46 Համարակալված բառերում բաց թողած տառերը կամ տառակապակցությունները պատասխանների ո՞ր շարքում են ճիշտ նշված:

Աստիճանարար մոռանալով խառնիճաղան-(1) առօր-ական(2) հոգսերը և կտրվելով սրտմաշու-(3) ու տա-տկալի(4) մտքերից՝ Երեմ-ն(5) խաղաղ քուն մտավ: Մայրը նայեց որդուն, որ բար-(6) արևի տակ երկար մնալուց խա-շիկի(7) էր նմանվել, զգույշ վերցրեց մա-մարյա(8) ե-ռտանու(9) վրա դրված լաջվար-(10) վերնաշապիկը և դուրս գնաց:

- 1) 2-ե, 5-յա, 9-ռ, 10-դ
- 2) 1-ջ, 4-խ, 6-կ, 7-փ
- 3) 1-ջ, 3-կ, 6-կ, 10-դ
- 4) 2-ե, 4-խ, 7-փ, 8-ր

47 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերի (կապակցությունների) բաղադրիչներն են գրվում անջատ:

- 1) մեջք(մեջքի), ի(սպառ), սրբություն(սրբոց), դուրս(բերել)
- 2) գառ(ի)վայր, ալ(կարմիր), տնից(տուն), ըստ(ամենայնի)
- 3) հարյուր(մեկ), առ(հասարակ), մեծ(մասամբ), ուր(որ)է
- 4) ի(լրումն), առ(այն), մեկ(հինգերորդ), դեմ(հանդիման)

48 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում հնչյունափոխություն կա:

- 1) մտամոլոր, ընձուղտ, ծանրաձող
- 2) տարեմուտ, սանրվածք, մանկական
- 3) խնկաբույր, դիպակազարդ, նստակյաց
- 4) գինետուն, զբոսայգի, թիկնաթոռ

49 Ո՞ր շարքում բառի սխալ բացատրություն կա:

- 1) **քիմք** – բերանի խոռոչի կամարածն առաստաղ, **հակամետ** – մի բանի տրամադիր
- 2) **դրասանգ** – ծաղիկներից պատրաստված հյուսակ, **երախտիք** – ուրիշին արված բարի գործ
- 3) **դեղձան** – բաց դեղնագույն, խարտյաշ, **սողոսկել** – մեկի դեմ դավեր լարել
- 4) **թրծել** – կարծրություն տալու համար այրել, **մրահոն** – սև հոնքեր ունեցող

50 Ո՞ր տարբերակի նախադասություններում են ընդգծվածները համանուններ:

- 1) Իրիկնաժամին թփերն օրորող հովի պես թեթև Սի ուրու **անցավ**, մի գունատ աղջիկ՝ ճերմակ շորերով:
Անցավ անտես ու աննման էն սիրունը աշխարհից, Ինչպես ծաղիկն անցած գարնան, որ չի ծաղկի էլ նորից:
- 2) **Հրի** լեզուները լափեցին երբեմնի հզոր ու հարուստ քաղաքը:
Եթե ամբողջ ուժով **հրի** փակված դուռը, գուցե կարողանա տապալել այն:
- 3) Մեղադրյալը, **դողը** սրտում, սպասում էր իր դատավճռին:
Երբ հիվանդի ջերմությունն իջավ, մարմնի **դողն** անցավ:
- 4) Ետևը **սո՛ւր**, առաջը ջո՛ւր, Սու՛ գ, վայնասո՛ւն, իրարանցո՛ւմ:
Սուր վերցնողը սրից էլ կընկնի:

51 Ո՞ր շարքի բոլոր բառազույգերն են կազմված հականիշներից:

- 1) ամրակուռ-խարխուլ, օրենսդիր-ապօրինի, հերաթափ-թավամազ
- 2) ծանծաղ-խորունկ, շեն-ավերակ, խորամանկ-դյուրահավատ
- 3) գեղատեսիլ-անհրապույր, հանձին-հակառակ, կուշտ-անոթի
- 4) ներհակ-իրարամերժ, արևոտ-թխպամած, գթառատ-դժնի

52 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում *ապ-* նախածանց կա:

- 1) ապշահար, ապերախտ, ապաքինվել
- 2) ապակատար, ապառիկ, ապերասան
- 3) ապացույց, ապակեպատ, ապիկար
- 4) ապերջանիկ, ապարանջան, ապակառուցում

53 Ո՞ր նախադասության մեջ անական չկա:

- 1) Տեղանքը, որն ընտրել էինք հանգստանալու համար, անտառածածկ էր:
- 2) Այգու հասունացած պտուղները, ծառերից պոկվելով, ծածկել էին ծառուղիները:
- 3) Մեռած քաղաքի համր փողոցներին իջնելու էր ձյունը՝ մեղմելով ամառային ցավն ու տառապանքը:
- 4) Արծրունու միհարկանի տնակը շրջապատված էր պարտեզով, որի մի մասը ծաղկանոց էր:

54 Ո՞ր նախադասության մեջ անկանոն բայ չկա:

- 1) Կիրակի երեկոները Մակար աղան սովորություն ուներ եկեղեցու ջահերից մեկը վառելու, եկեղեցու դռանը կանգնելու և աղքատների ձեռքին մի-մի սև փող դնելու:
- 2) Երբ նա երաժշտություն էր լսում, թեթևություն էր զգում. կարծես ուսերից ընկնում էր մի անհագին ծանրություն:
- 3) Կարելի է ասել, որ խանութում կամ տանը նրան ուրախ տրամադրության մեջ կհանդիպեիր միայն այն ժամանակ, երբ առևտուրը հաջող էր անցել:
- 4) Երբ նա ճանապարհվում էր Ռուսաստան, իմ գործերը բազմապատկվում էին, և ես դառնում էի լիակատար կառավարիչ:

55 Ո՞ր նախադասության մեջ վերաբերական չկա:

- 1) Այս ծանր օրերին գոնե որդին կողքին լիներ:
- 2) Արդյոք ատելուց չէ՞, որ այսքան շատացել են դառնությունները:
- 3) Թե կռիվը անխուսափ է, Թող չկռվեն երկու երկիր, այլ մարդ ու կին:
- 4) Ես ուզում եմ, որ տարափը տեղա արտի, ոչ թե իզուր ծովի վրա:

56 Ո՞ր տարբերակում ներգործական սեռի միայն մեկ բայ կա:

- 1) Յուրաքանչյուր տարուբերումից շղթայի ժանգոտված օղակները սուր ճռնչում էին՝ խախտելով շրջապատի անդորրը:
- 2) Խառնվել են գլխում հինն ու նորը, միտքը սառել է, և էլ երբեք չի իմանա, թե ինչ է բերում վաղվա օրը:
- 3) Օգոստոսի արևը կիզել էր վտիտ բուսականությունը, և գորշ տափաստանն իր ամառային ճնշում էր բոլոր ճամփորդների հոգիները:
- 4) Պետք է պատրույզը բարձրացնել, և մինչև ձեռք հասնի, ավարտել անկրկնելի օրերի պատմությունը:

57 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են ենթարկվում *վա* հոլովման:

- 1) ամառ, տարի, ազգանուն, գիշեր
- 2) երեկ, գարուն, ցերեկ, ժամ
- 3) շաբաթ, Ամանոր, վաղը, այսօր
- 4) ամիս, ժամանակ, երբ, առաջ

58 Ո՞ր նախադասության մեջ կապ *չկա*:

- 1) Իմ հոգին որպես թափառիկ մի շուն Ահաբե՛կ, անօ՛գ փախչում է հեռուն:
- 2) Փոթորիկը թեթև տաշեղների նման այս ու այն կողմ էր շարտում հույների նավերը:
- 3) Ավին հիմա էլ ողջ է, չնայած սովորական մարմնին գլխի փոխարեն մարդկային գանգ է՝ ամբողջովին կլպված:
- 4) Նստում էինք ու սպասում, մինչև պապը գար, Սինչև բակում Ծաղիկ եզան գանգը ծլնգար:

59 Ո՞ր նախադասության մեջ միջադաս դերբայական դարձված կա (նախադասությունները կետադրված չեն):

- 1) Նա գրում էր երկար անշտապ մոռացած դեպի լուսաբաց թեքվող խավարի մասին այլևս չլսելով գիշերային ձայների արձագանքը:
- 2) Տղան կանգնում էր ժայռի գլխին պարսատիկը թափով պտտում և քարը զարկված ազռավի պես թալոտալով ընկնում էր ձորը:
- 3) Նայում էր փողոցին պատշգամբի բազրիքին կռթնած և հանկարծ նկատեց մոտեցող կառքը:
- 4) Նրա փոքրիկ գլուխն անգոր ընկել էր կրծքին և թելի վրա կախված տանձի նման օրորվում էր աջ ու ձախ:

60 Ո՞ր տարբերակում ընդգծվածը նախադասությունն է:

- 1) Եվս մի վայրկյան, և արևը հօդս կցնդեցներ ողջ շինությունը:
- 2) Տոբ է, և օդ չկա շնչելու:
- 3) Վերցրեց գիրքը և առանց որևէ քառ ստելու՝ դուրս եկավ գրադարանից:
- 4) Քայլում ենք մենք փողոցներում, Ես՝ քո սիրով, դու՝ ուրիշի:

61 Ո՞ր նախադասության մեջ միայն մեկ հատկացուցիչ կա:

- 1) Ես չունեի ոչ մի նպատակ, ոչ մի երազ՝ բացի տվյալ օրվա պարենս վաստակելուց և հորս պարանոցի վրա մի ավելորդ լուծ չդառնալուց:
- 2) Մարգարը ոչ ոքի չասաց, թե ինչու արցունքներ երևացին իր աչքերում, երբ առաջին անգամ գնացքի պատուհանից հայրենի եզերքը տեսավ:
- 3) Երկար ճանապարհից հոգնած ուղևորը, ձեռքը ճակատին դրած, գլուխը հենել էր նստարանի չոր գլխատեղին ու աշխատում էր մի փոքր քնել:
- 4) Չյան վրայով սահում էր ուղեկցիս գյուղական նախակերտ սահնակը, և ես այն զգացումն ունեի, թե լուսնի «դաշտերի» վրայով է, որ սահում ենք:

62 Ո՞ր նախադասության մեջ ներգործող անուղղակի խնդիր կա:

- 1) Այգու կողմից մեղմ քամի էր փչում:
- 2) Չմեռը դեռ չէր սկսվել, երբ սարուձոր ամբողջովին ծածկվեց ձյունով:
- 3) Երեխայի ճիշտ դաստիարակությունից շատ բան է կախված:
- 4) Քամուց սվսվում էին տերևները, մետաղի ձայն հանում:

63 Ո՞ր նախադասության մեջ բաղադրյալ ստորոգյալ *չկա*:

- 1) Ես կույր եմ հիմա, անբախտ ու մեռակ, Հավերժում կորած մի մոլոր ասուպ:
- 2) Ա՛խ, նույնն է միշտ քո երգն անծայր, Ինչպես անդարձ մի ճանապարհ:
- 3) Վաղուց է փախել աշխարհն իր հունից, Մեկ էլ ե՞րբ է նա իրեն գտնելու:
- 4) Ես գիտեմ մի թովիչ առասպել, Ուր ողջ կյանքը հրաշք է դառնում:

64 Ո՞ր նախադասության մեջ միջակետ պիտի դրվի (նախադասությունները կետադրված չեն):

- 1) Ամեն ինչ տվեց հարկի դիմաց և տունը և հողը և ապրանք բայց պարտքը մարելու համար ունեցածը չբավարարեց:
- 2) Ահա և Բյուրականի աստղադիտակը հսկայական մի աչք ուղղված տիեզերական անհունին:
- 3) Նա որոշել էր թե ինչ ասի տնօրենին երեխաները մեծացել են ընդարձակ բնակարան է պետք թանկարժեք կահկարասի:
- 4) Մեսրոպ Մաշտոցը հայերեն տառերն ստեղծեց 5-րդ դարի սկզբին Եդեսիայում այդ ժամանակ Հայաստանի թագավորն էր Վռամշապուհը և բերեց Հայաստան:

65 Ո՞ր հեղինակի ստեղծագործությունից է տրված հատվածը:

«Պատրիկյանը ձեռքով հուսահատական մի շարժում արավ, գլխարկը ոչ թե ծածկեց, այլ ծածկելիս ուղղակի խփեց գլխին և դուրս գնաց»:

- 1) Ա. Բակունցի
- 2) Հ. Մաթևոսյանի
- 3) Նար-Դոսի
- 4) Մուրացանի

66 Ի՞նչ նպատակով էր Հ. Պարոնյանի «Մեծապատիվ մուրացկանները» վեպի գլխավոր հերոս Աբխտղոմ աղան Տրապիզոնից եկել Պոլիս:

- 1) հարազատներին տեսակցելու
- 2) մայրաքաղաքի մտավորականներին հովանավոր կարգվելու
- 3) թաղական ընտրվելու
- 4) ամուսնանալու համար աղջիկ ընտրելու

67 Ո՞ր նախադասություններում բայի բաղադրյալ ժամանակաձև կա:

1. Աշխարհում ապրող ամեն մարդ իր նպատակին է ձգտում:
2. Նա ոչ մի անգամ հետ չնայեց ու չտեսավ, թե ինչպես է պանդոկապանը աշխույժ խոսում ու մատով ցույց տալիս իր կողմը:
3. Նա ինձ դուր է գալիս, ու ես կփորձեմ հաճոյանալ նրան:
4. Ինքնըստինքյան հասկանալի էր, որ չկարողացա շատ բան անել մարդկանց կատարյալ դարձնելու համար:
5. Զգաց, որ պետք է շտապեր, արագ գործեր, բայց ապարդյուն:

Մոտավորապես 30-54 միլիոն տարի առաջ այժմյան Լիբիայի տարածքում ապրում էին մաստոդոնտներ, ծովային կովեր, 50 ոտնաչափ երկարությամբ սողուններ, ներկայիս ռնգեղջյուրի մեծության բորենիներ: Այս խոշոր ու տարօրինակ կենդանիներից վտանգավորը բորենիներն էին, որոնցից, ըստ գիտնականների ենթադրության, պետք է որ սարսափահար փախչելիս լինեին մյուսները:

Հիշյալ կենդանիների կմախքների մնացորդները հայտնաբերվել են նավթ որոնողների կողմից Միջերկրականի ափերից 200 մղոն դեպի հարավ գտնվող վայրում:

Այդ հայտնագործությունից հետո տվյալ շրջան ուղարկվեցին գիտնականներ, որոնցից մեկը՝ Սևիջը, կարողացավ հայտնաբերել բորենու ամբողջական պահպանված հսկայական կմախք, ինչպես նաև հնագույն հսկա փղի՝ 120 սմ երկարությամբ մարգարտավարդագույն ժանիքներ: Որոշ ժամանակ անց Սևիջին պարզ դարձավ իր ուսումնասիրած կենդանիների, դրանցից հատկապես գիշատչի՝ բորենու վտանգավորության չափը: Այդ հսկա բորենու ծնոտը, որքան էլ զարմանալի է, ընդունակ էր 1սմ քառակուսու վրա 20 տոննա ծանրությամբ կծել: Ակնհայտ էր, որ «սարսափելի ժամանակների» ամենատիրական գիշատիչներից մեկը հենց բորենիները պետք է լինեին:

1. Սևիջի ենթադրությունը՝ բորենիների վտանգավորության մասին, հիմնված էր դրանց ծնոտի ուսումնասիրության վրա:
2. Ըստ Սևիջի դիտարկման՝ հայտնաբերված բոլոր կմախքները պատկանել են գիշատիչ կենդանիների:
3. Գիտնականները պարզեցին, որ հնագույն կենդանիներից ամենախոշորը եղել են բորենիները:
4. Ծովային կովերի երբեմնի գոյությունը ի հայտ եկավ շնորհիվ նավթ որոնողների:
5. 30-54 միլիոն տարի առաջ ապրած փղերի մաշկը, ի տարբերություն ներկայիս փղերի, վարդագույն երանգ է ունեցել:

1. Ինչպե՞ս ապրեն առանց քեզ, Սիրելի՛ Պարույր. Դու հաց էիր ինձ համար, Օդ էիր ու ջուր:
2. Ո՞վ պիտի գա. գուցե գունատ մի սավեր Լուռ ներս սողա ու նորից լուռ չքանա:
3. Կա խորհրդավոր մի հրապուրանք քո շարժումների անխոս զրույցում:
4. Ես ձեր խիղճն եմ, ինձ մի՛ խաբեք, Ձեր թևերն եմ, ինձ մի՛ կապեք:
5. Կուզես պայթի՛ր, կուզես ճչա՛. Մեզ մարդու տեղ դնող չկա:
6. Տեսնես ի՞նչ էին ասում իրար, Երբ լսում էին դողանջը մեր, Մանուկ արևը սարերն ի վար Եվ մեռնող մութը ձորերն ի վեր:

1. **Ուտել, լինել, գնալ, դառնալ** բայերի անցյալ կատարյալը, վաղակատարը, հրամայականը կազմվում են արմատի փոփոխությամբ:
2. Ածանցավոր բայեր են այն բայերը, որոնց կազմում կա որևէ (բայական կամ այլ) ածանց:
3. **Ն, չ** ստակածանց ունեցող բոլոր բայերը չեզոք սեռի են:
4. **Վ** ածանց ունեցող բայերը ոչ միշտ են կրավորական սեռի:
5. Որոշ բայերի հարակատար կամ ենթակայական դերբայները դարձել են գոյականներ:
6. **Գալ, տալ, լալ** բայերը համակատար դերբայ են կազմում կանոնավոր բայերից տարբեր ձևով: